

Fonden for **økologisk landbrug**

Køkkenomstilling Strategi 2026

Formål

Fonden for økologisk landbrugs overordnede formål er at **fremme udviklingsmuligheder og konkurrenceevne for økologisk landbrug.**

Ståsted

Fonden for økologisk landbrug er en af flere offentlige tilskudsordninger, som har til formål at **udvikle det økologiske erhverv i Danmark.**

Fonden indtager særligt på to områder en rolle for udviklingen:

- Fondens særkende er at fremme udvikling af den økologiske primærsektor
- Fondens investerer i projekter, hvor løsninger udvikles, og opgaver udføres - direkte og indirekte til gavn for de økologiske primærproducenter

Strategiske målsætninger

Fondens strategiske målsætning er at **fremme den samfundsmæssige værdiskabelse gennem udvikling af økologien.** Fonden har fire strategiske målsætninger:

- **Styrke konkurrenceevnen i den økologiske jordbrugssektor**
- **Understøtte økologisk jordbrugs rolle i løsningen af samfundsmæssige problemer inden for biodiversitet, natur og selvforsyning**
- **Forbedre dyresundhed og -velfærd, klima, miljø, natur og biodiversitet i den økologiske landbrugsproduktion**
- **Fremme attraktive arbejdspladser i den økologiske jordbrugssektor**

Kort om fondens puljer

Udover fondens ordinære pulje er der under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri afsat yderligere midler til at understøtte og videreudvikle en fortsat markedsbaseret udvikling af økologien i Danmark. Midlerne er udmøntet i en række puljer med særligt fokus.

For strategiperioden 2026 er der mulighed for at søge om tilskud i følgende puljer:

1. Landbrugsproduktion - den ordinære pulje
2. Eksportfremme
3. National Afsætning
4. Viden & Kompetence
5. Køkkenomstilling

Nærværende strategi vedrører puljen for **Køkkenomstilling**.

Der er i lighed hermed fastlagt strategier for de øvrige puljer med egne indsatser og tildelingskriterier.

Om strategien for puljen for Køkkenomstilling

Fonden for økologisk landbrug har i foråret 2025 udarbejdet en etårig strategi for 2026 for puljen Køkkenomstilling

- Strategien beskriver indsatsområder, støtteformer, tildelingskriterier samt opfølgningsprocedurer.
- Strategien udmøntes derudover i en vejledning til ansøgning om tilskud mv.
- På baggrund af strategien gennemføres der som minimum én årlig ansøgningsrunde.

Der er tale om en fokuseret indsats inden for rammerne af det samlede regelgrundlag for fonden. Disse indsatsområder understøtter fondens overordnede formål om at fremme udviklingsmulighederne og konkurrenceevnen for økologiske landbrug.

Indsats områder

Omstilling til økologi i offentlige og private, professionelle køkkener – kompetenceudvikling af køkkenpersonale og tilknyttede medarbejdere

Puljens indsatsområder

Økologisk omstilling af professionelle køkkener har til formål at **øge økologiprocenten** i de mange daglige måltider, der serveres i landets professionelle køkkener.

Midlerne er afsat til:

- **Kompetenceudvikling** af køkkenpersonale og tilknyttede medarbejdere med fokus på bæredygtig produktion af måltider, De officielle Kostråd, madspild og sæsonbaseret madlavning.
- Udbredelse af **Det Økologiske Spisemærke**, som er et statskontrolleret bevis på et spisested økologiske satsning. Spisemærket viser, hvor stor en del af spisestedets varer der er økologiske og bidrager til at fastholde og udvikle økologien i køkkenerne på længere sigt.

Ansøgere

Ansøgere kan være:

- **Offentlige køkkener**, dvs. køkkener, der serverer mad i offentlig regi. Fokus er på kommunale og regionale køkkener samt statslige institutioner, herunder uddannelsesinstitutioner.
 - Offentlige køkkener, som drives af kommunen, regionen eller staten.
 - Offentlige køkkener, hvor driften varetages af en virksomhed.
- **Private køkkener**, såsom, virksomhedskantiner, hoteller, restauranter, cafeer o.l.

Tilskudsberettigede udgifter og tilskudssatser

Fonden kan støtte **op til 100 pct.** af de tilskudsberettigede udgifter i projektet.

Tilskudsberettigede udgifter inkluderer:

- **Intern løn** til fx koordinering af indsatsen.
- **Indkøb** af eksternt bistand til kompetenceudvikling af køkkenpersonale og tilknyttede medarbejdere samt andre nødvendige udgifter til gennemførelse af kompetenceudviklingen.

Der kan ikke søges om tilskud til:

- **Frikøb** af køkkenpersonale, fx udgifter til vikarer.
- **Kørsel** for køkkenpersonale.
- **Indkøb af råvarer** til den daglige drift af køkkenet.
- **Indkøb af udstyr** til køkkenet samt øvrige driftsudgifter.

Regelgrundlaget

Fondens midler skal anvendes i overensstemmelse med landbrugsstøtteleven, de underliggende bekendtgørelser samt EU's statsstøtteregler.

Overholdelse af EU's statsstøtteregler vil primært blive vurderet med udgangspunkt i Bekendtgørelse nr. 1291 af 26. november 2024 om støtte til fordel for primær jordbrugsproduktion og forarbejdning af landbrugsprodukter, omfattet af EU's statsstøtteregler og finansieret af landbrugets promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. (Aktivitetsbekendtgørelsen). Denne bekendtgørelse er en udmøntning af EU-Kommissionens statsstøttegodkendelse.

Derudover kan der ydes tilskud til projekter, der ikke medfører risiko for konkurrenceforvridning mellem medlemslande, samt til projekter, der potentielt kan være konkurrenceforvridende, under **de minimis-reglerne**.

Relevante kapitler i Aktivitetsbekendtgørelsen for puljen for **Køkkenomstilling** er navnlig:

- **For virksomheder som driver offentlige køkkener:** EU Kommissionens forordning nr. 2023/2831 af 13. december 2023 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde på de minimis-støtte
- Tilskud til **offentlige køkkener** kan gives som "ej statsstøtte". Dette indebærer krav om indsendelse af en tro- og love erklæring.
- Erklæringer kan findes på hjemmesiden

Om de minimis tilskud

Tilskud til projekter med specifikt virksomhedsophæng, hvor virksomheder opnår en konkret fordel, vil blive ydet efter reglerne om **de minimis-støtte**, jf. Kommissionens forordning nr. 2023/2381 af 13. december 2023.

- Ifølge forordningen må den samlede de minimis-støtte ydet til en enkelt virksomhed **ikke overstige 300.000 EUR over en periode på tre år**.
- Perioden er nu **glidende** og følger således ikke længere de enkelte virksomheders regnskabsår, men dækker **altid de foregående tre år**.
- Det betyder fx, at hvis en virksomhed modtager 300.000 EUR i de minimis-støtte, og tilsagnsdatoen er 2. januar 2024, kan virksomheden først modtage de minimis-støtte igen 2. januar 2027.

Fondens de minimis erklæring kan tilgås på fondens hjemmeside sammen med det øvrige ansøgningsmateriale.

TILDELINGS KRITERIER

Generelle tildelingskriterier

Projektspecifikke tildelingskriterier

Generelle tildelingskriterier

Gælder alle ansøgninger på tværs af indsatserne.

Omhandler de elementer, som fonden bruger til at vurdere projektets grundlæggende egnethed.

Fondens generelle tildelingskriterier:

- **I hvor høj grad matcher projektet et eller flere af fondens indsatsområder, herunder det økologiske fokus?**
- **Kan projektets resultater komme bredde eller væsentlige dele af erhvervet til gavn?**
- **Er der tydelig sammenhæng mellem projektets formål, mål, aktiviteter, leverancer og effekter?**
- **Er der taget skyldige økonomiske hensyn ved fastlæggelsen af projektets budget, herunder om der er udvist sparsommelighed?**
- **Har projektteamet tilstrækkelige kompetencer og erfaringer på området?**
- **Inkluderer projektet samarbejde med relevante partnere?**
- **Tager projektet udgangspunkt i allerede eksisterende erfaringer og viden?**

Projektspecifikke tildelingskriterier

I tillæg til de generelle kriterier, bruges projektspecifikke tildelingskriterier til at **vurdere og kvalificere projekter indenfor forskning, rådgivning og afsætningsfremme** og indeholder vurderingskriterier, som er specifikke for disse typer af projekter

Forskning og udvikling

- **Fører projektet til relevant, anvendelsesorienteret viden?**
- **Bidrager projektet til nyskabelse på området?**
- **Bygger projektet på solide og anerkendte data og er der opstillet valide forsøg og test?**
- **Udnytter projektet allerede eksisterende viden på området?**
- **Er det sandsynligt, at projektets resultater kan implementeres hos målgruppen inden for en overskuelig tidshorisont?**

Videnformidling

- **Omhandler projektet relevant, anvendelsesorienteret viden?**
- **Bygger projektet på anerkendt viden, analyser og lignede?**
- **Er det sandsynligt, at formidlingen når ud til målgruppen ?**

Afsætningsfremme

- **Fremmer projektet forbrugernes interesse og præference for økologi?**
- **Hvor stor andel af den relevante målgruppe når aktiviteterne ud til?**
- **Er det sandsynligt, at formidlingen når ud til målgruppen?**

Tildelingskriterier – Køkkenomstilling

Fondens vurdering og prioritering af ansøgninger vil ske på baggrund af en række kriterier:

- **Vækst i indkøb af økologiske fødevarer.**
- **Det Økologiske Spisemærke – om køkkener har til hensigt at opnå Det økologiske Spisemærke.**
- **Kompetenceudviklingens indhold, herunder praksisnærhed samt i hvor høj grad emner som madspild og De officielle Kostråd – godt for sundhed og klima – indtænkes.**
- **Projektets kvalitet – er der sammenhæng mellem projektets formål, mål, aktiviteter, leverancer og forventede effekter?**
- **Er der taget skyldige økonomiske hensyn ved fastlæggelsen af projektets budget, herunder om der er udvist sparsommelighed?**
- **Har projektteamet kompetencer og erfaring med økologisk og bæredygtig omlægning af køkkener?**

Fonden sigter mod en geografisk spredning af indsatsen.

Fonden vil se positivt på større indsatser.

KVANTITATIVE MÅL

**Aktiviteter
Leverancer / Resultater
Effekter**

Brug af kvantitative mål

Som led i vurderingen af den enkelte ansøgning i forhold til effektpotentialet **skal ansøgere opstille tre kvantitative mål**, der tilsammen udgør et målhierarki.

I ansøgningen redegøres der for, hvorfor det er sandsynligt, at de planlagte aktiviteter vil medføre de forventede umiddelbare resultater og kunne give anledning til de forventede effekter på for eksempel bedriftsniveau. De tre mål opstilles for projektets:

- **Aktiviteter**
- **Leverancer / Resultater**
- **Effekter**

Brug af kvantitative mål

Aktiviteter

Udgør et kvantitativt mål for de aktiviteter, der gennemføres i projektet. Eksempelvis omfang af forskning, antal forsøg, antal kampagner, formidlingsaktiviteter m.v.

Leverancer / resultater

Udgør et kvantitativt mål for de umiddelbare output af aktiviteterne. Eksempelvis den forventede indsigt, som forskning giver anledning til, antal publikationer, antal formidlinger, antal respondenter der nås.

Effekter

Udgør et kvantitativt mål for effekten af, at en given ny metode eller teknologi spredes og tages i anvendelse på bedrifter. Kan eksempelvis opgøres på parametre for ressourceforbrug, udbytte eller andet. Et effektmål er således typisk et kvalificeret bud på effekten af projektet på bedriftsniveau, når projektets resultater er spredt og implementeret.

Opfølgning

Støttede projekter

Opfølgning

Fonden lægger vægt på, at de støttede projekter skaber **resultater**, og at de får den ventede **effekt** hos primærproducenterne. Derfor vil der ske en systematisk opfølgning efter projektets afslutning i henhold til fondens effektvurderingsplan.

Når projektet er afsluttet, skal den projektansvarlige redegøre for aktiviteter, leverancer og forventede effekter i henhold til de opstillede mål for projektet.

Et antal projekter udtages til fondens evaluering af tilskudsmodtagers angivelse af leveranceopnåelse og forventede effekt.

Projektansvarlige opbevarer og stiller data til rådighed, der muliggør effektmåling af projekter.

Målbare effektmål

Fonden lægger vægt på, at de støttede projekter skaber **resultater**, og at de får den ventede **effekt** hos primærproducenterne.

Til brug for monitorering af fondens effekter er der udvalgt indikatorer for udviklingen af økologien:

1. **Udviklingen i det økologiske landbrugsareal i Danmark**, hektar / andel af landbrugsarealet
2. **Udviklingen i produktionen af økologisk protein i Danmark**, hektar / andel af proteinproduktionen
3. **Udviklingen i den økologiske mælkeproduktion**, kg. mælk / andel af mælkeproduktionen
4. **Udviklingen i den økologiske kødproduktion**, antal dyr / andel af dyr
5. **Udviklingen af det økologiske marked i Danmark, i detailhandlen og i foodservice**, omsætning målt i kr. / andel af markedet for fødevarer

Logo og kommunikation

Fonden opfordrer til, at det af annoncering, invitationer til virksomheder, plancher og skilte, omtaler i pressen o.l. fremgår, at aktiviteter er støttet af Fonden for økologisk landbrug.

Der henvises også til afsnittet om logo og kommunikation af støttede projekter i fondens vejledning.

Fondens logo kan downloades fra hjemmesiden.

Fakta om Fonden for økologisk landbrug

Fonden har lovgivningsmæssig baggrund i landbrugsstøtteleven og har til formål at styrke udviklingsmuligheder og konkurrenceevne for økologisk landbrug.

Fonden kan i henhold til landbrugsstøtteleven yde støtte til forskning og forsøg, produktudvikling, rådgivning, uddannelse, kontrol, sygdomsforebyggelse- og bekæmpelse, afsætningsfremme samt særlige aktiviteter, som er godkendt af fødevareministeren.

Fonden ledes af en faglig bestyrelse, der er sammensat af repræsentanter for erhvervet og offentlige interessenter.

Det er bestyrelsen, der vurderer ansøgninger og bevilliger tilskud til projekter.

Administrationen varetages af et sekretariat i Landbrug & Fødevarer.

Kontaktoplysninger

Fonden for økologisk landbrug
Axeltorv 3
1609 København V

Telefon: 3339 4000
oekologifonden.dk
oekologifonden@oekologifonden.dk

Fonden for økologisk landbrug